წელიწადი მეორე ფასი 5 კაპ. შაბათი, 19 მარტი 1916 წ. № 63

საქართველო

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო გაზეთი

წელიწადი მეორე. **საქართველო** წელიწადი მეორე.

უპირველიოდ ღირს: ყოველ-კვირეულ სურათებიან დამატებით ერთის წლით 8 მ. 50 კ. 6 თვით—4 მ. 50 კ. 3 თვით—2 მ. 50 კ. 1 თვით—80 კ. თვიურად ხელის მოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის პირველიდან პირ-მდე.

პრემიებით: წლიურად—10 მ. ხელის მოწერისას 5 მ. 1 მარსამდე—5 მ.

გაზეთი ყველა პრემიებით 9 მაზეადან დაეთმობა, ვინც ფულს ამთავითვე სრულად შემოიტანს.

სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრივის ზომისა ღირს 3 მან. ნაშუადღევის 4 საათის შემდეგ 4—მან.

გაზეთის კანტორა ღიაა დილით—9—3 საათამდე საღამოთი—5—7 საათამდე.

ფოსტის მისამართი: Тифлисъ. Московская ул. № 4, домъ Габаева. Почтовый ящикъ № 76.

რედაქტორ-გამომცემელი **სანდრო შანშიაშვილი.**

ნესტორ ლუკას ძე შავდია შვილებითურთ აუწყებს ნათესავთა და ნაცნობთა, რომ კვირას, 20 მარტს, გარდაცვლილიდან მეორეს დღეს, ქუაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში გადახდილი იქნება წირვა და პანაშვიდი—პირველის დაბეგზეარი მეუღლის და მეორეთა დაფასებული ღვიძის

ოლღა ივანეს ასულის

შავდიას

სულის მოსახსენებლად. წირვა დაიწყება დილის 10 საათზე, პანაშვიდი 12 საათზე. ამავე დღეს, საღამოს 6 საათზე გადახდილი იქნება მეორე პანაშვიდი გვანცეფნებული სიფლავზე—წმ. ნინოს სასაფლაოზე

ახალი კლუბი

პარასკევს 25 მარტს 12 საათზე სიტყვაკაზეული საზოგად. საბჭოს თაოსნობით გაიმართება **დილა** სანდრო შანშიაშვილი ფიანოზეთის თავის ახალ ნაწარმოებს

„ბერდო ზმანია“-ს

დასურათებულს მხატვარ ვალ. სიდამონოვ ერისთავის მიერ.

სურათებს თვით ავტორი ეკითხვა (ბუნდოვან სურათებად) მსმენელთ უწევნებს. ბილეთები იყიდება კლუბის კასაში.

წვრილი ქართულ სიტყვა კაზმულ საზოგადოებისა დილაზე შესასვლელ ფასს არ იხდიან. დილის გამეგ—ქართ.-სიტყვა კაზმული საზოგადოების საბჭო.

საგალანტერიო მაღაზია

ერ. ივ. ჭავჭანიძისა და ი. ი. გველესიანისა

იმყოფება შუა ბაზარში, მანთაშევის ქარვასლაში.

**იზო

გვარი განცხადება ამყოვნებს, თუ რა გზას დაადგა სპერანსეი. მაშინ როდესაც იესტრიეფაბს გადალახეს მთაშიავით და სერბეთი, ლურაკოვ ქვემოთ ჩაწიეს და ვალოლნს დაუახლოვდენ, სპერანსეთმა თავი წამოაყო და უსრბოლველად ჩრდილოეთი ეპირი შეიერთა, ამ საკითხით იტალიის უფლებები იზღუდება, რადგანაც მას უნდოდა ადრიატიის ზღვის სრულ მფლობელად დარჩენილიყო. იტალიას ეს მდგომარეობა კარგათ აქვს გათვალისწინებული და ამის გამოც იტალიის და სპერანსეთის დამოკიდებულება გამწვავდა.

რუმინეთი.

სოფიიდან გაზეთები იტყობინებიან: რუმინეთის ჯარის სარდალთა შემადგენლობა შესცვლეს. ის პირნი, რომლებიც რუსეთს და მის პოლიტიკას ზხარს უკეთენ, სარდლების რიცხვიდან ამოშლიან. მეფემ გადაწყვეტილი აზრი გამოსქვა: ჯარის უფროსობად მეცოდნე სამხედრო პირნი უნდა დანიშნონს და არა პოლიტიკის მიმდევარნینი.

ვერდენი და გერმანელები.

„Matin"-ი სწერს: გერმანელებს ვერდენის აღებით იმედი ჰქონდათ დასავლეთ ასპარეზზე მოკავშირეთა ძალა გიენგადგენთან. გერმანელების აზრით მოკავშირენი გაბადუხუნ ვერ შეცდენენ მკაცრ ზეტეგას. ასე რომ ჩვენ დრო გვიძლეთ რუსეთის ასპარეზზე კეკლუ ბრძოლა გავაჩაღოთ.

ზღვაზე მოკმედება.

ლონდონიდან იტყობინებიან: ინგლისის გემი „Salzbin" ჩაძირეს. მეზაკვრები და მეზღვაურნი გადაარჩინეს. ლლოიდ სწერს: ინგლისის გემის „ფულმარის" დაღუპვის შემდეგ, მხოლოდ 18 კაცი გადარჩა.

გერმანეთი და პოლლანდია.

რადგანაც ბმა გვერკელდა, პოლლანდიის აზრათ აქეს დაღუპული გემი „Tubantia" გერმანელების გემების დატუსლებით ინსპიაციორსო, „Kolln-niche Zaitung"-ბრძანებს კოლოთი სწერს: „თუ პოლლანდიამ ვა ედა და ზოგიერთი ჩვენი გემი დაიპატრა, უნდა იცოდეს, რომ ეს იმავ გვარი საქციელი იქნება, როგორც პორტუგალიისაო.

გერმანეთი.

რეიხსტაგის უკანასკნელ კრებაზე დიდი არეულობა მოხდა. ფინანსთა მინისტრმა გელფერიხმა, რიდესაც კრედიტზე ლაპარაკი გაათავა და ტახის ცემით მიეგებენენ, სოც.-დემოკ. გაანგმ ბანაცხადა: ფრთა ბოლო მოელის ომს, ეკროპა თავის განადგურების გზას დაადგა. ომმა დაგვანახეა, რომ არც გამარჯვებული გამოვა ვინმე, არც დამარცხებული, ხალხი-კი სიასხლით იკლება.

ამ განცხადების დროს დიდი არეულობა მოხდა. მინისტრმა გელფერიხმა პასუხი გასცა და დასძინა: გერმანეთმა ოცი თვე გაუძლო ომს და შესძლებს კიდევ ბოლომდის მოკავსანო. ამის შემდეგ სოც.-დემ. უმრავლესობის სახელით შეიღებმანმ განაცხადა: კრედიტს ხელს ვაწერთ და ვეღდებით კიდევ, სამშობლო ბოლომდე დავიცვეთო.

უკანასკნელი ფოსტა

რუსეთ-ოსმალეთის ასპარეზი.

„ნოვ. ვრ." სწერს: ოსმალეს ზედიზედ კონტრიერიში მოაქეთ, ალბად, იმისათვის, რომ ტრაპიზონისაკენ რუსის ჯარის წინსვლა შეადგინონ. ეს რუსებს დიდათ ხელს უშლიან შავი ზღვის ფლოტი, რომელიც ბეკერდიან აფეთქებს ოსმალებს და დაეტეინ ადგილებს ანთავისუფლებენებენ.

—

„ეროვ. ვეს."-ის სიტყვით, ოსმალებს შავის ზღვის სანაპიროებზე ბაახლოებთან 1 კორპუსი ჰყავთ. ტრაპიზონსაკენ დახეცის დროს, გზა და გზა მათ დამბარე ჯარი და სუფსათი მოსდით. ტრაპიზონის გზაზე ოსმალები მეფგარ წინაალდგომას გეიწეკენ.

ბრძოლის ველზე

დღეკანელედ ბიღლეკენზე საგრძნობელი ცვლილება არ არის აღნიშნული. ვერდენის ბარეშთა ბრძოლა შეუწყვეტელის სიმკაცრით სწარმოებს. იერიშები მიუტანილი ცნობილ ავაკურ-მორტომ-კოეპერის ხაზზე. როგორც არა ერთხელ გვითქვამს ესაა უმთავრესი ზღუდე, რამაც ბერი და უბედობა უნდა გადასწყვიტოს ვერდენის. ამიტომაც გამარჯვება და მარცხი ორთავე ახლეს ათამაშებს ერთგვარის სახით. დღეკანელნე და მოიერიშენეს წარა შეუხერელად ფარიკობენ. გერმანელთ ერთხელ კიდევ წარმატება ხვდათ წილად და ამ მეტად ძმაფრ და საგულისხმიერო ხაზზე სოფელ მალანკურთან, თუმც საგრძნობელოდ არა, მაგრამ მაინც წაუწყეეთათ. აქ მთა ულეთათ მალლობის მეტად წინ წამოწეული სიმაგრე და თვით სოფლის 2 სახლი. ფრანგები მეტად ფრთხილი და ზრდილობიანი სახით ბოდიშობენ და გვეიმედებენ, ამ ადგილის დაკარგვას არც ისე დიდი მნიშვნელობა აქვს, მაინც მწვეიეკოთა უშიაერესი პოზიციები და მთ შორის ცრობილი მაღლობი „304", მორტომ-კოეპერიის ხაზი ჩვენს ხელშია და გვწყმს, რომ მტრის ძალიერება ამ ზღუდეებზე დაიმსხვრეკეთ.

რუსეთის ფრონტზე შედარებით ის ცვლილება მოხდა, რომ, როგორც სჩანს, არ გამართლდა ბოლოდროს იმედი, რომ რუსები ბოლომდინ შეინარჩუნებენენ ხელში ჩაგდებულს ინიციატივას. ვენერალ კეროპატკინის მისვლამ ერთხელ სიცოცხლე შეიტანა, ბრძოლის სიმკეიცხლეს ფრთა მოამსხვრია გერმანელთა დემონსტრაციებს და ვვადიკრანნენებდა, რომ კოტერიერიში მალე ფართო ბალაშჭრეხად გარდაექცევად მოელს ფრონტზე რუსეთის მხრივ. როგორც სჩანს, გერმანელებმა ღრუბანი ისევ დაიბუნეს ომის სადავე. ბრძოლის პირნე ფიცხეი დემონსტრაციები ხდება რიგიდან მოყოლებული დვინსკის ხაზზე, ზემოდნარონის დენარე და ტბის რაიონსმდე. ალსანნნაკეი ეროუ სახით გადმოცემული ბრძოლა სოფელ ეპიკინან, ავგუსტინპოფის სამხრეთ-აღმოსავლეთით, სადაც ძლიერი არტილერიის სროლის შემდეგ გაულაშჭრნაი გერმანელთ, მაგრამ დროზე შეიტეკრნეთ რუსებს. როგორც სჩანს, ნარონის რაიონში ამ რაშეიენმე დლის წინად ერთი კვირის ბრძოლის შემდეგ აღებული ტყე დაუმკვიდრებიათ გერმანელთ რადგანაც ფლეთნდელ ბიუელეტენენ ზე ვკოთხულთო, ამის დასაკეთეთი გერმანელები თავს იყრიდნენ და ჩვენ გავლალეთო. დანარჩენს ფრონტზე შეუწყვეტელი სროლაა.

კავკასიის ფრონტზე რუსები კვლავ წინ იწევენ. ერთ ბრძოლაში ათი ათასეული და 400 ასკერი დატყვევებეთ. ერთი ათეულეთოგანი გლეშაოლის ბრძოლაში ნამოოფია. სჩანს, უკან დაბეული ჯარები მაშველთ შეერთებიან. უნდა ეელოდეთ სანიტერესო ამბებს. X

თბილისი, 19 მარტი.

დავწყოთ ეკონომიური საქმიანობა. ჩვენი ერი მეტად სახიფათო და ჩამაფიანებელ კრეტელ ეკონომიურ მდგომარეობას განიცდის. მწარპოვილ ძალთა სისუსტე და დაქმაყოფილობა, მეურნეობის, ვაჭრობის თუ მრეწველობის მოწყობილობა—ან ჩვენის ქვეყნის ეკონომიური ურთიერთობა. ამაზე ეიწეს წერაც კი ალარ იყოს საჭირო. ეს მოვლენა თავის თავად აშკარა და ნათელია. და თუ ჩვენში კიდევ მოიპოვებინან ისეეთები, რომენიც ჩვენი ცხოვრების ამ სინამდვილეს თვალს არიდებენ, ოცენეთი და სიტყვებით გაბედნერებას გვპირდებიან,—რა გაეწყობა. ჩვენ ამას უნდა შეეურიგდეთ. თუ ჩვენი ერის მწარე სინამდვილე მათ თვალს ვერ უხელს, ჩვენი სიტყვიერი მტკიცეკ ვერას გახდება, შემცალარ აზროვნებამ მათ ვერ გაუწყრებს. ჩვენც უნდა დავაფიწოთ თავი ამ პირველ საფეხურს. მდგომარეობის შეგნებას, გამოოკეეეას და შემდეგ ნაბიჯი უნდა გადავდგთ, საქმიანი ნაბიჯი. საქმე უდიდესი სპუთია. ვიზხდეკ სიტყვა არ მოქმედობს, მაზედ საქმე მოახდენს გაეელნას. უნდა შეეაქნათ შეგნებული ეკონომიური საქმიანობა და შემდეგ მანამ თვით საქმე შემოიკერეს მეტს და მეტს ეროვნულ ძალებს. მაგრამ სადეკ და როგორ უნდა დაიწყოს ეს შეგნებული, ეროვნული თვალსაზრისით გამსეკეალეკ, ეკონომიური საქმიანობა, სამეფოდ? ეს ეკითხებოდ ეკითხ ეკ ეკ ეკ

ბათა დასამზადებლად და დასამუშაოლად, ხოლო მის თანაშემწედ დაინიშნა ბოტანიკერ ბალის დირიქტორი ა. ბ. ოლო

ლი არსება იყო, მას ცაში აფრენდა. მაშა გაიხეხა და თქვა დახეცეტეტება დაიწყო. კოტიკად შემოიფარგლა. მართალია, ეს ისე კარგად ვერ მოახერხა, როგორც სპარიკმახეროში იცოან, მაინც არა უშავდა რა.

ნახევარი საათიც კბილ ჩაცმას მოუნდა. კარში რო გამოვიდა, პირდაპირ პროსპექტისაკენ გასწია და სრულიად ვერ შეამჩნია, რომ მის წინ ტრამვაი იყო ვაგონებით.

***

... ნაადრეულ ბაზიზეულ ქეففზე მრავლად გამოეშალა მოსეირნენი. ალარავინ არას ამბობდა ომის საშინელებაზე. ისეგინისეგ სულელი პატარა ბიჭები თუ ვეიერიონენ ერთსა და იმავე შეჩვეულ და უზარო ფრაზას: „რაზ ბიტა გერმანსკი არმია“, ან და „რაზ ბიტა ტურეცკი არმია“. სხვაფრივ გაზაფხული ჯადოსნობდა. ის ის იყო ჩამავალ ზზეს ნაზი ზეწარი გიეშალნა და აწყარებდა სულს ფრთაცქერტ მურცხლად გარდაქეულიყო, რომ ზემშეენებას დასწეოდა, ჩაჰკეანა უბეში და ეკანასნელენ სხივებს გადაკოლოდა სივრცის გულში.

— ნუკა მთვრალსავით მიდიოდა. ... ეჩეკ ეანნეგდა, თუ მის გარშემო რამ ხდებოდა. კლუბში თითქმის ყველას მიისჭრო. ყოველ შემთხვევაში ქალებში პირველი იყო. მამაკაცებიდან ორი ბილიარდს თამაშობდა, ხოლო დერეფანში ორ მოკადრეკას ვინმე ეეეერ-ულეკ3 გიუხეკილი ჯენტლმენი ისეთის ინტერესით დაკეყრიზდა თითქოს ვერ ხვდნინ საკითხის გარდაწყვეტას ჰიპნოზით შეუპყრიათო.

ნუკამ სამკითხველოს მიაშურა. ეწყინა, რო ორავინ დაუხვდა. ეურნალგზეთებს მაშინალურად გადათვალერა. ნახა „(ცისფერი ენნეზეიკ“. ამაზე ბეერი რამ გიგთნა და ამიტომაც სწრაფად წაიკეო ხელი. „პირველ თქმამ პირველ სტარეეზნენიდანვე არ გიუთმთელი იმედი და ზეგლი შეუქმეზნა, დამამეეარა. სარჩევი გადათვალიერა და საყვარელ მეოსნის სახელს მოკკრა თვალი თუ არა, სიხარულით ატო�d და დიდის ეეეეკა ალტაკეეში ზეაკითხა რამდენეჯერმე „სანინეს დედოფალს...“

— ა3, ა3...

სამინენნინ ზეიჩერეზეა მან. ორიგინალობით „სირენამაკ“ საკეთო შთაბეჭდილება მოახდინა, თუმცა აბა პირველს მეტოქეობას როგორ გაუწევდა! დაინტერესდა ელენე დარიანის ლეკსთთაც, მაგრამ ზიზღსა მოიკეკა და უმალ მიაგდო, თვით მძინარე დედოფალიც კი მიაგიწყდა. ბეერად თუ ცოტად უკვეფონი შთაბეჭდილება ისეეე „ეშმაკის მათრახმა“ გამოუკეთა კარიკატურებით თუ მოსწრებული ზაარ—ტეკენებით. შემდეგ ესეკე მოიწყინა და ისეეეს საყვარელ ლეოს ფიქრმა წაიალო. მიჭოლილი თვალები.

ვინმე მელოტ მოხეკმა დაეფრთხო ოფლები. ნუკა წამოდგა. ეკეიფერად კარში გამოეკალა. დერეფანში ხალხი მომატებულიეო ყოფილა. სამწუხაროდ ნაცნობი არავინ შეამჩნია. მოტრიალდა და ახლა ფოგნთსაკენ ვამგე ქალს ცსტეპრა. მიეცალა. ზინაოფრა ლეაბობის დროს ხან ერთ ფოგნს წამოაეკო ხელი, ხან მეორეს და თეთოეუზური შეკითხვებით არ უსვეეეენდა:

— როგორ გგონიათ, წამოკითხეს ეს ფოგნი?

— აბი რა ვიცი,—განცვიფრებით უპასუხეზდა გამეე ქალი,—თქვენ უფრო არ უნდა იეოდეთ.

ნუკამ იფეინა, რად არ იცის, ხომ სულ ამისგან მიმაქეს ეს ფოგნები, შემდეგ ფოგნების მოწონება-დაწუნებას შეუდგა. ზოგი თვით ატერარ არ მოსწონდა, ზოგგან ზრიფტი დაიწუნა. ზოგზე სთქვა, ძიელ ნახბარი და გაკუეკანანებულიოთ, განსაკუთრებით იწყინა, როცა ეზიბიშეეფს�d ერთ-ერთს თხზულებაზე სანთლის ლეეფნები დაინახა და თანაც საშინელი თამბაქოს სუნი ეეკ.

— Фу! гадость!

ცხვირაწეეეთ წარმოსთქვა და გამოუთხოვებელე დასტოვა კოპეკ შეკრული გამეე ქალი.

***

...კლუბი თანდათან სიცოცხლეს ეეეეკნებოდა. ლოტის სათამაშო დარბაზი უკვე ბიეეეთ ოფიციანტ ბანდილნენებით, ისე ჩოხა-სერთოუკანეეეთითაც. ნუკასაც უნდოდა ეეოამაშნა, განსაკუთრებით როდესაც გიიგონა, რომ აღება 12 მანეთი იქნებო, მაგრამ ვიახსენდა, რომ ჯიბეში არა ჰქონდა რა და გულდაწეეეტით გამობრუნდა.

ფოიეეში შეიხედა. შედარებით დეეერეფანზე ეს უფრო ეარიელი დახედა ალა-ია ეეკ ეეკ ეეკ